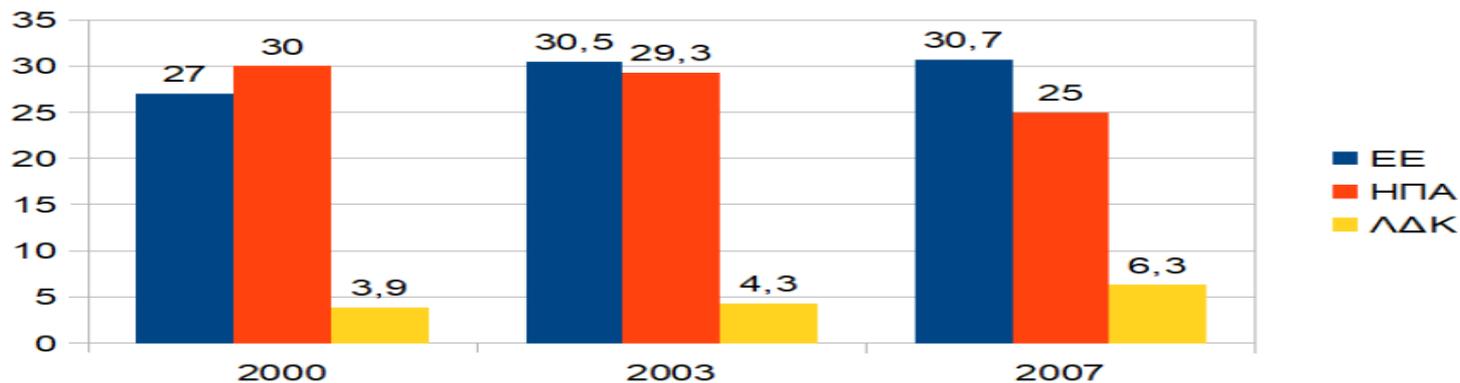

**Το 'ειδικό' βάρος της ΕΕ στην
παγκόσμια οικονομία –Μία
σύγκριση πριν και μετά την
πρόσφατη οικονομική κρίση**

- Μεταπολεμικά, με την εγκαθίδρυση του συστήματος Bretton Woods οι ΗΠΑ αναδείχθηκαν ως η αποκλειστική ηγεμονική δύναμη στην παγκόσμια οικονομία
- Στηριζόμενη στην εκτεταμένη βιομηχανική παραγωγή και στο αναπτυγμένο τραπεζικό σύστημά της, ήταν η Ιαπωνία που παρέμεινε έως και τα τέλη της δεκαετία του 1980 η δεύτερη μεγαλύτερη δύναμη της παγκόσμιας οικονομίας
- Η ΕΕ αναδείχθηκε από τη δεκαετία του 1990 ως το δεύτερο μεγαλύτερο οικονομικό μπλοκ της παγκόσμιας οικονομίας, ξεπερνώντας την Ιαπωνία. Επιπλέον, πριν από την οικονομική κρίση, είχε κατορθώσει να αναρριχηθεί στην πρώτη θέση της συγκεκριμένης κατάταξης, ξεπερνώντας σε οικονομική βαρύτητα ακόμη και τις ΗΠΑ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτέλεσε το μεγαλύτερο οικονομικό μπλοκ στην παγκόσμια οικονομία κατά την οκταετία πριν από την κρίση

Διαγράμμα 1: Μέρη των μεγαλύτερων οικονομικών μπλοκ στο παγκόσμιο ΑΕΠ (%)

Πηγή: Eurostat, 2008

Το μερίδιο της Ένωσης στο παγκόσμιο ΑΕΠ προσέγγισε το 2007 το 30,7%, υπερβαίνοντας το αντίστοιχο μερίδιο των ΗΠΑ (25%). Η βαρύτητα της ΕΕ στην παγκόσμια οικονομία ξεπέρασε την αντίστοιχη βαρύτητα των ΗΠΑ το 2002. Επρόκειτο για το πρώτο χρονικό σημείο στη μεταπολεμική περίοδο όπου η ΕΕ ξεπέρασε σε οικονομικό μέγεθος τις ΗΠΑ.

Το μερίδιό της στο παγκόσμιο ΑΕΠ παρουσίασε άνοδο 12% κατά την περίοδο 1999–2006, ενώ την ίδια περίοδο το αντίστοιχο μερίδιο των ΗΠΑ παρουσίασε πτώση 16,5%.

Πίνακας 1: Μέσοι Ρυθμοί αύξησης του ΑΕΠ των μεγαλύτερων οικονομικών μπλοκ

Οικονομικά Μπλοκ	(1995-2000)	(2000-2005)
ΕΕ ⁵²	2,71%	2,08%
ΗΠΑ	4,00%	2,70%
Ιαπωνία	1,10%	1,43%
Κίνα	9,12%	7,90%

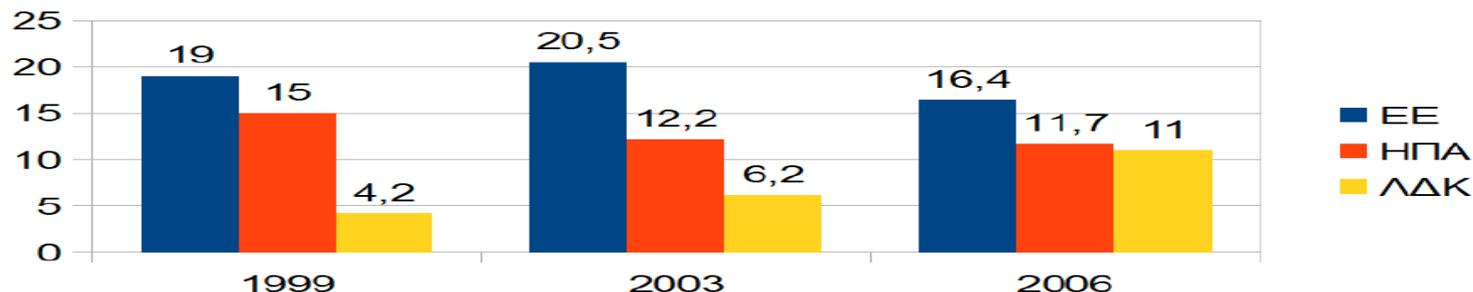
Πηγή: Eurostat, 2007

Σε αυτή την αύξηση του μεριδίου της ΕΕ στο παγκόσμιο ΑΕΠ, συνέβαλε τα μέγιστα η διατήρηση της οικονομικής ανάπτυξης σε ικανοποιητικά επίπεδα για τα δεδομένα των οικονομικά αναπτυσσόμενων χωρών.

Πιο συγκεκριμένα, την περίοδο 1995–2007, ο μέσος ρυθμός αύξησης της οικονομικής ανάπτυξης στα κράτη-μέλη της ΕΕ προσέγγισε το 2,3%, όντας ο τρίτος μεγαλύτερος ανάμεσα στις μεγαλύτερες οικονομικές δυνάμεις.

Επίσης πριν την κρίση

Διάγραμμα 3: Μέρη στις παγκόσμιες εμπορευματικές συναλλαγές (%)

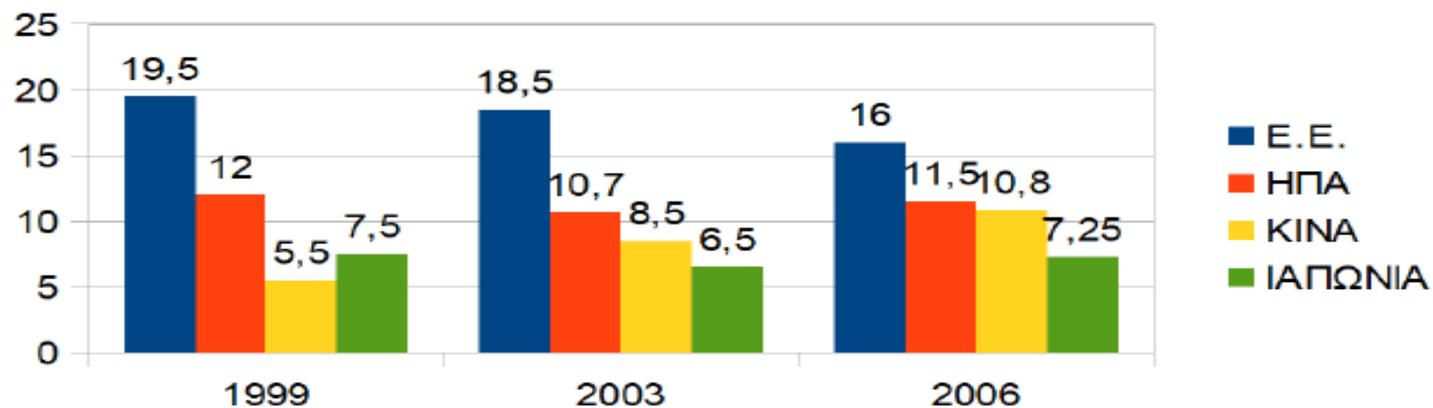

Πηγή: Eurostat, 2007

Η ΕΕ αποτελούσε την ισχυρότερη δύναμη του παγκόσμιου εμπορίου κατά τη δεκαετία που προηγήθηκε της κρίσης. Η Ένωση κατείχε το μεγαλύτερο μερίδιο στις παγκόσμιες εμπορευματικές συναλλαγές συγκριτικά με τα υπόλοιπα εμπορικά μπλοκ (Διάγραμμα 3). Πιο συγκεκριμένα, το 2006, το 16,4% των παγκόσμιων εμπορικών συναλλαγών πραγματοποιούνταν από την ΕΕ, με τις ΗΠΑ να πραγματοποιούν αντίστοιχα το 11,7% και την Κίνα το 11%.

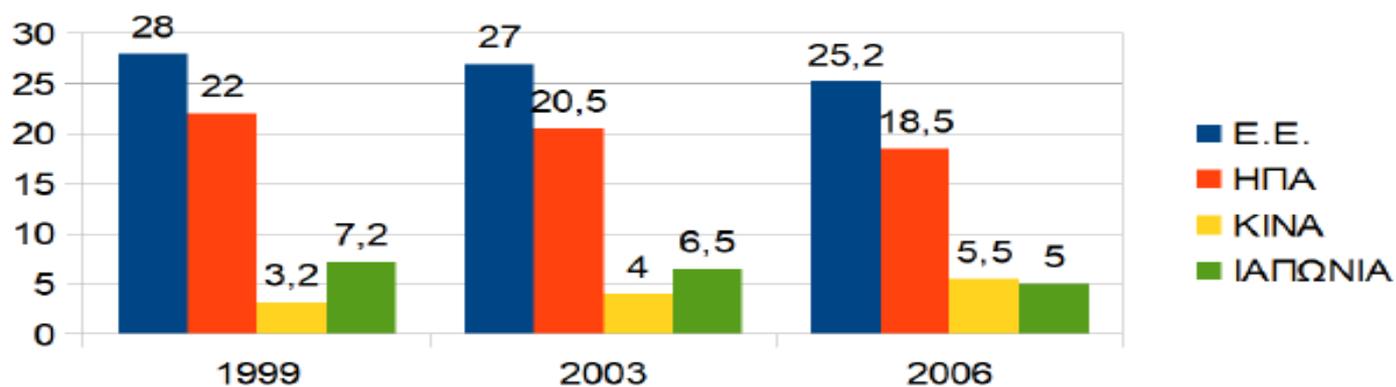
- Η ΕΕ αποτελούσε προ κρίσης τον μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο για τριάντα δύο χώρες της παγκόσμιας οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ, της Ρωσίας, της Κίνας, των χωρών της Mercosur και των χωρών της Αφρικανικής Ένωσης (Eurostat 2007).
- Κατείχε έτσι τη μεγαλύτερη σφαίρα εμπορικής επιρροής στην παγκόσμια οικονομία σε σύγκριση με τις υπόλοιπες δυνάμεις (Young & Peterson 2014).
- Η ευρεία εμπορική αλληλεπίδραση με όλες τις υπόλοιπες μεγάλες οικονομικές δυνάμεις, μολονότι σε κάποιες περιπτώσεις συνοδεύεται από την εμφάνιση εμπορικών ελλειμμάτων για την Ένωση, αποτελεί ένα στοιχείο που καταδεικνύει την πρωταγωνιστική θέση της στο παγκόσμιο εμπόριο

Διάγραμμα 4: Μέρη στις παγκόσμιες εξαγωγές αγαθών (%)

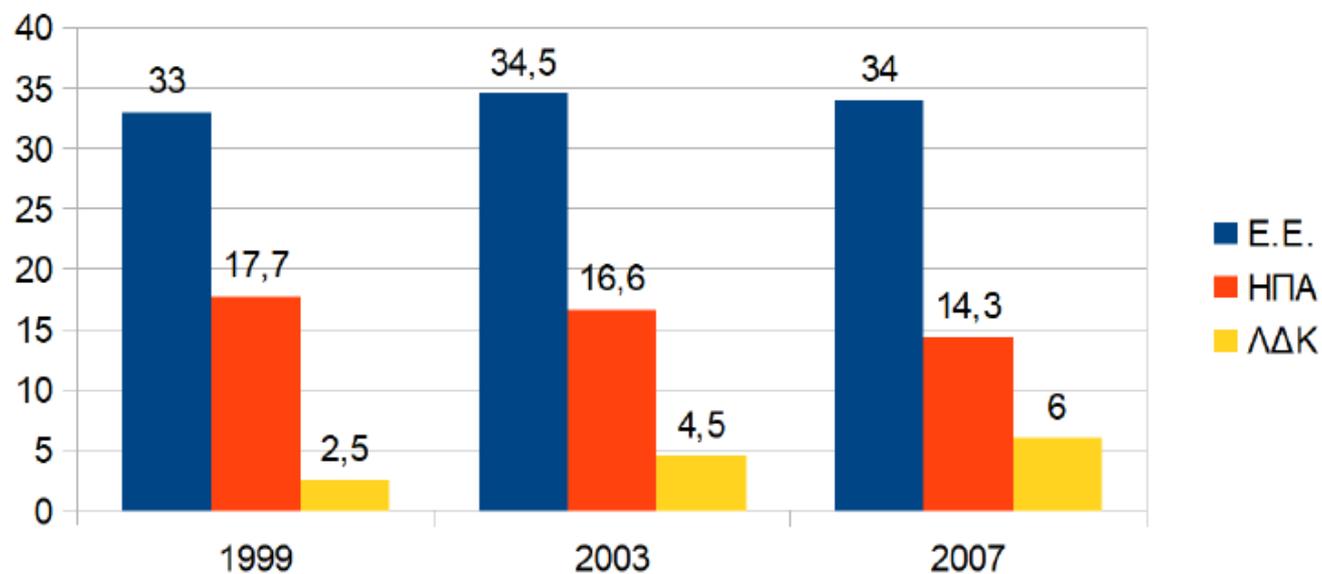
Πηγή: Eurostat, 2007

Διάγραμμα 5: Μέρη στις παγκόσμιες εξαγωγές υπηρεσιών (%)

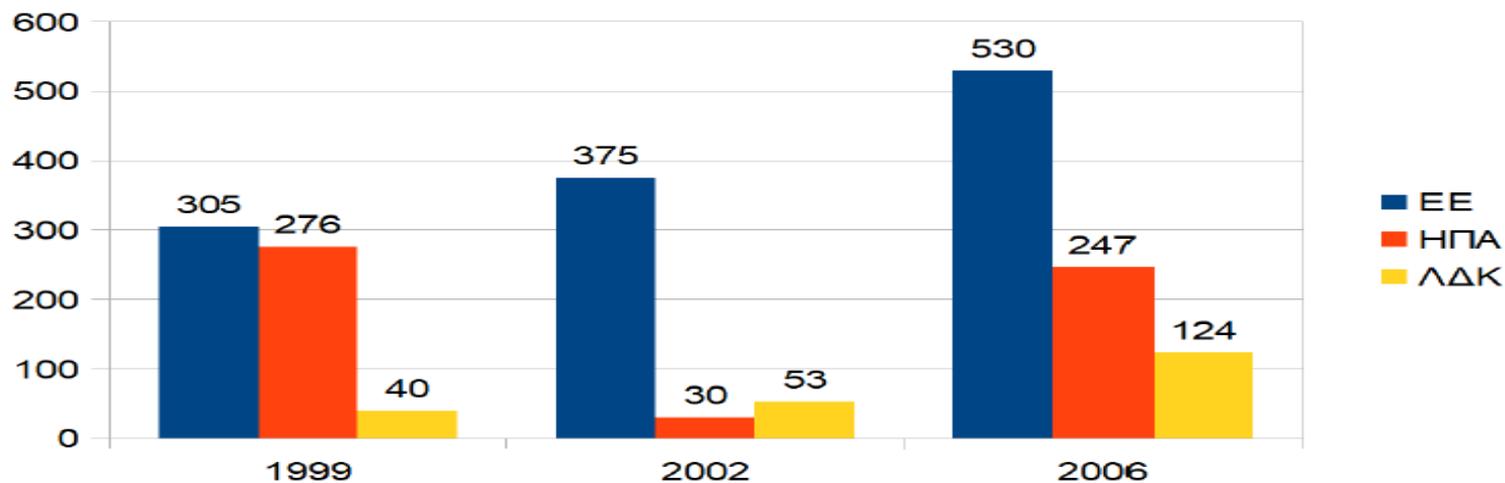
Πηγή: Eurostat, 2007

Διάγραμμα 6: Μέρη στις παγκόσμιες εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών (%)

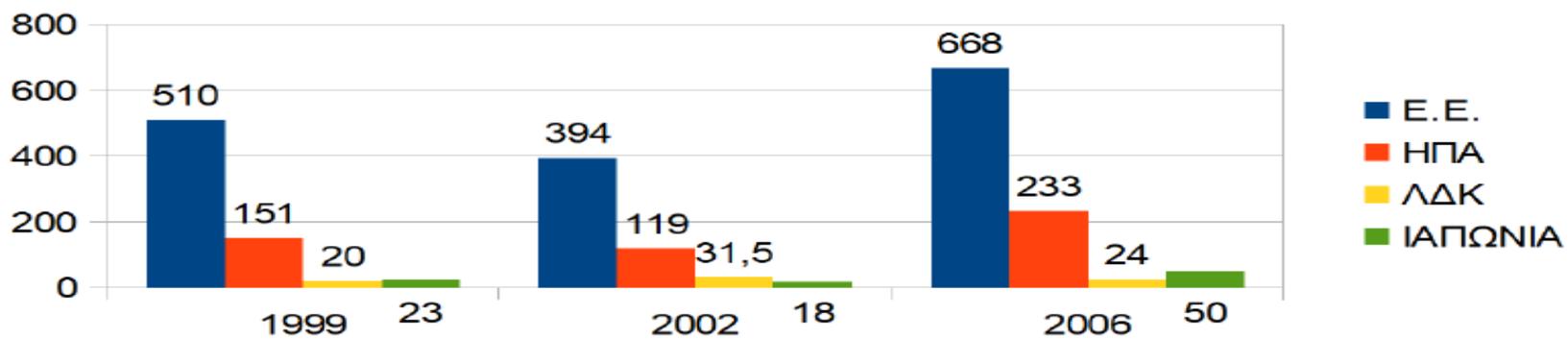

Πηγή: World Bank, 2007

Διάγραμμα 7: Εισερχόμενες ροές ΑΞΕ (δισ. ευρώ)

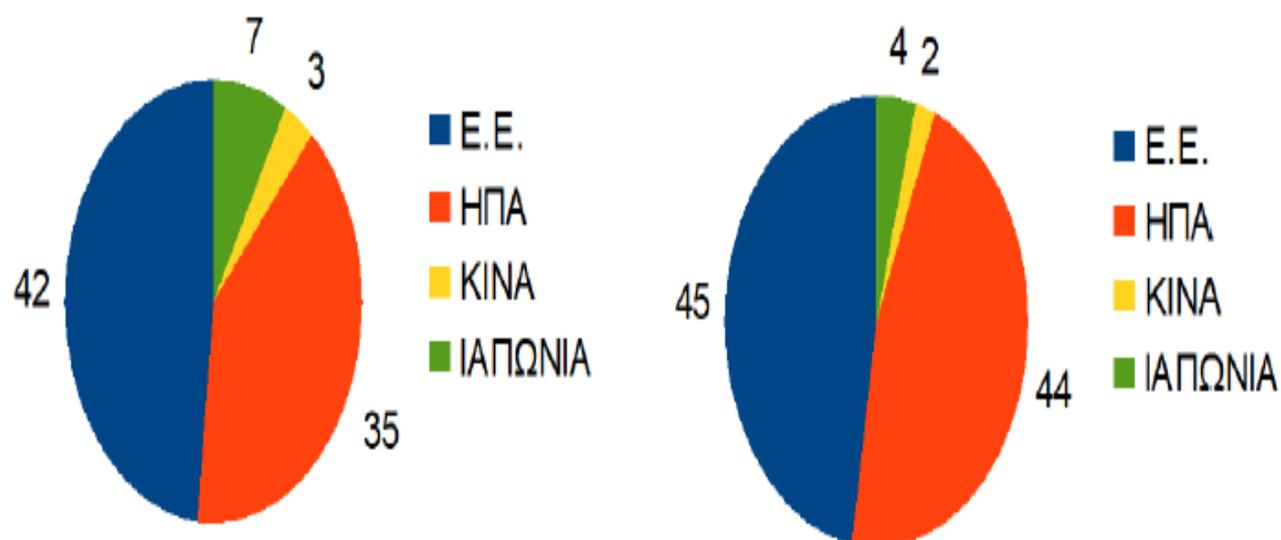
Διάγραμμα 9: Εξερχόμενες ροές ΑΞΕ (δισ. ευρώ)

Πηγή: World Bank Data, 2016

Διάγραμμα 11: Κατάταξη των 100 μεγαλύτερων πολυεθνικών επιχειρήσεων

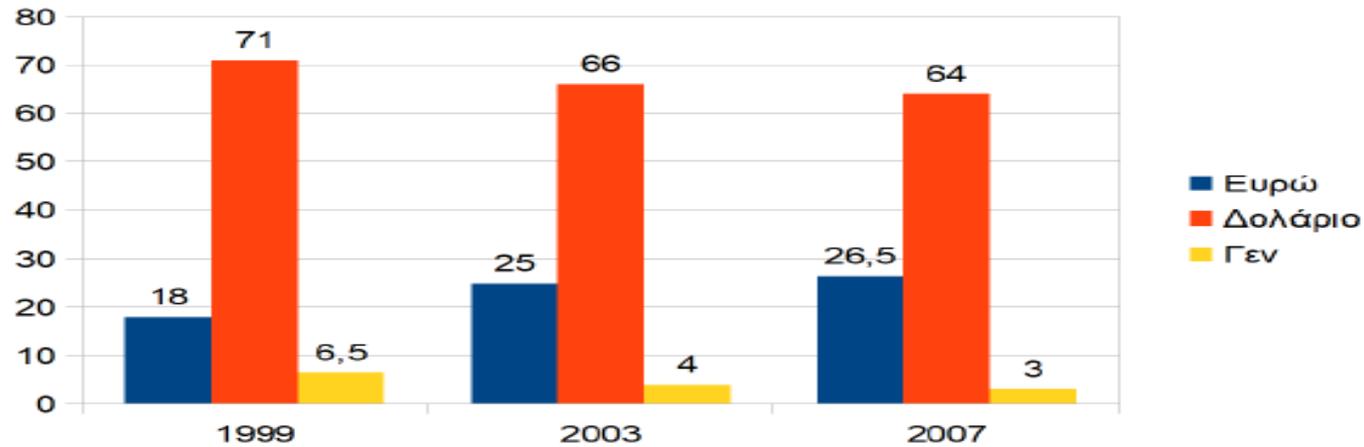
Top 100 πολυεθνικές επιχειρήσεις (2006) Top 100 πολυεθνικές επιχειρήσεις (2001)

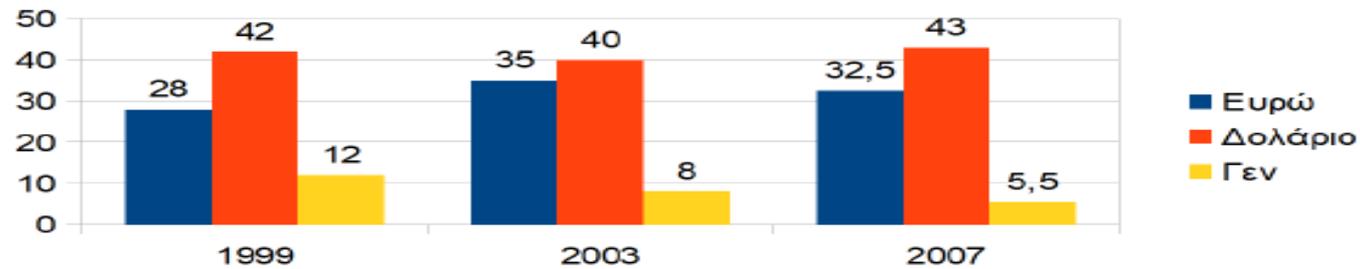
Πηγή: *Forbes Magazine 2002, 2007 & προσωπικοί υπολογισμοί του συγγραφέα.*

Διάγραμμα 14: Μερίδια νομισμάτων στα συναλλαγματικά αποθέματα ξένου συναλλάγματος

(%)

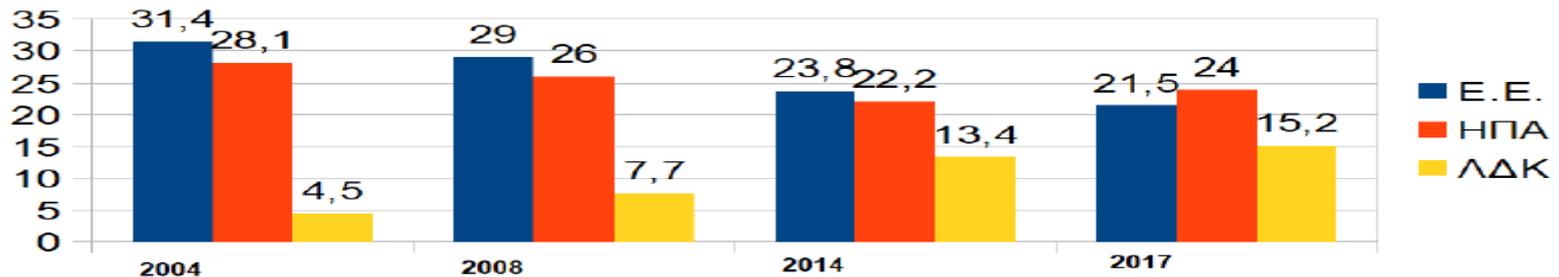

Διάγραμμα 15: Μερίδια νομισμάτων στα διεθνή χρεόγραφα (%)

Μετά την κρίση

Διάγραμμα 1: Μέρη της ΕΕ, των ΗΠΑ και της Κίνας στο παγκόσμιο ΑΕΠ (%)

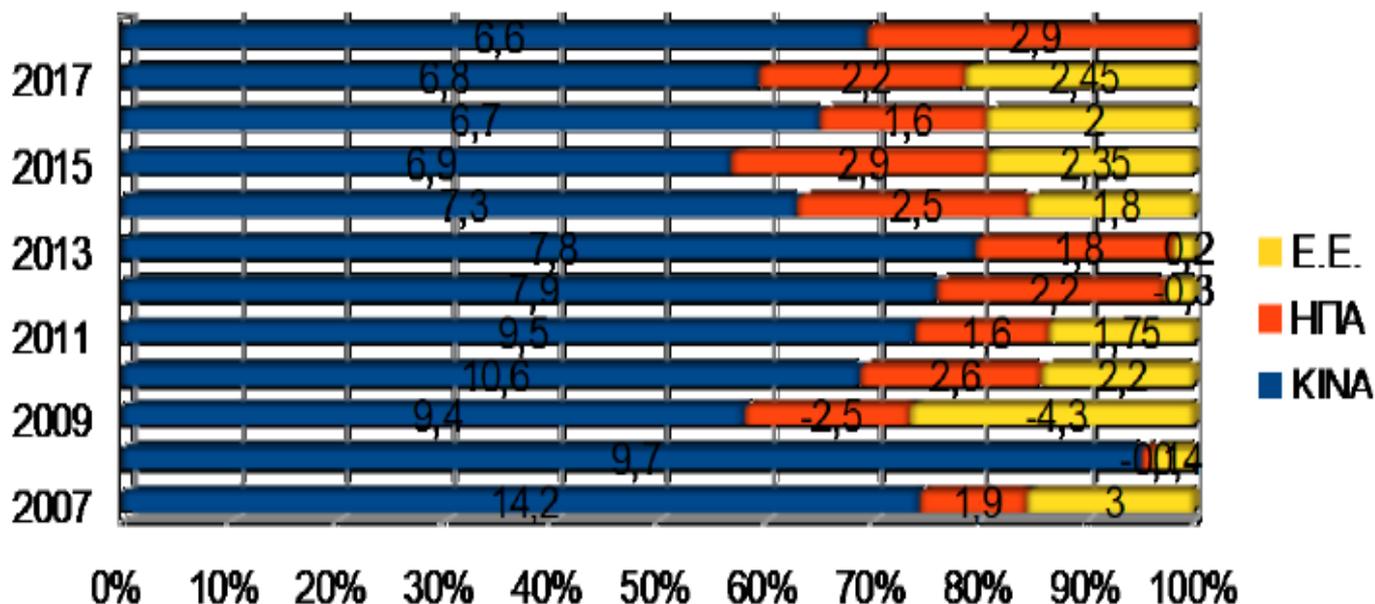
Πηγή: Eurostat 2016, World Bank 2018

Η οικονομική κρίση επηρέασε το μερίδιο της Ένωσης στο παγκόσμιο ΑΕΠ, το οποίο μειώθηκε σημαντικά.

Το 2017 το μερίδιο της ΕΕ ήταν μειωμένο κατά 25,9% σε σχέση με τις τιμές που είχε το έτος που ξέσπασε η χρηματοπιστωτική κρίση (Eurostat 2016).

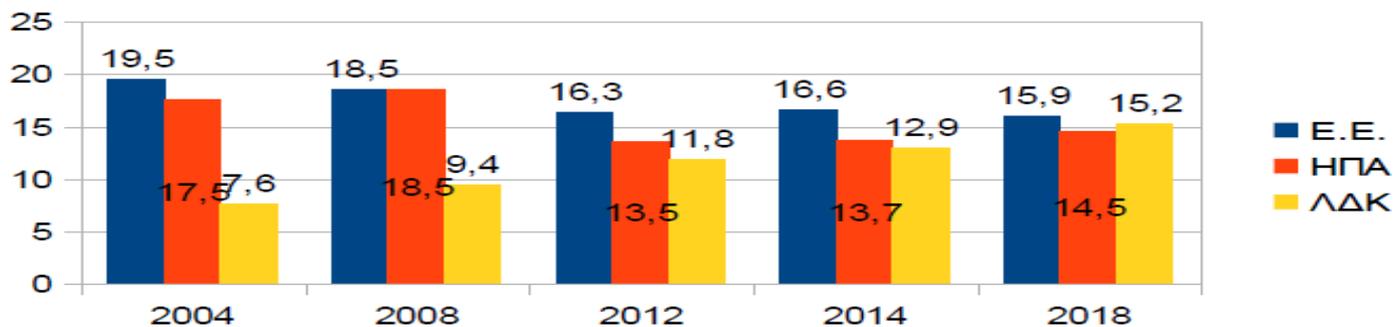
Ως αποτέλεσμα, η ΕΕ έγινε μετά την κρίση το δεύτερο μεγαλύτερο σε μέγεθος οικονομικό μπλοκ της παγκόσμιας οικονομίας, υποχωρώντας συγκριτικά με την πρώτη θέση που κατείχε το 2007

Διάγραμμα 2: Διακύμανση ρυθμών οικονομικής ανάπτυξης της ΕΕ, των ΗΠΑ και της ΛΔΚ την περίοδο 2007-2018 (%)

Πηγή: World Bank, 2018

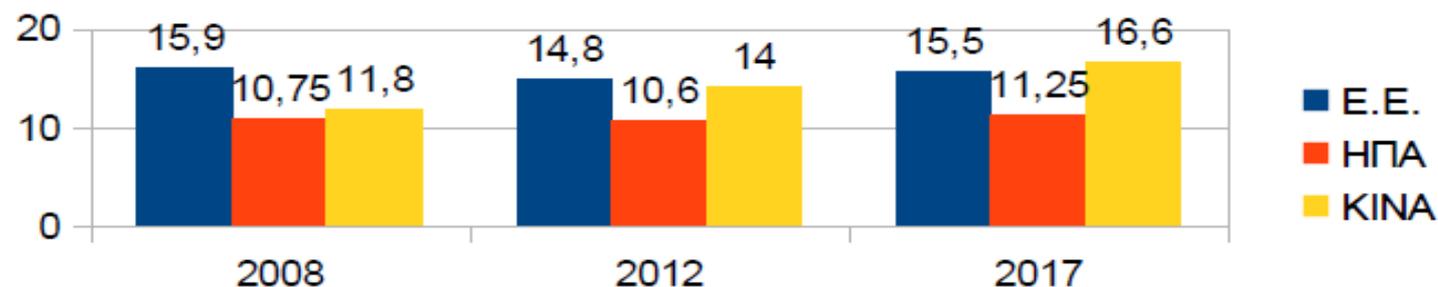
Διάγραμμα 17: Διακύμανση μεριδίων στις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές (%)

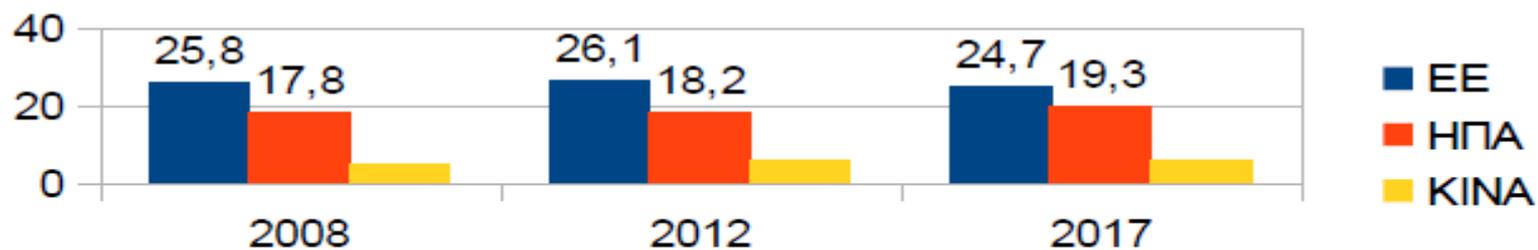
Πηγή: Eurostat, 2016

Η ΕΕ παρέμεινε το μεγαλύτερο σε βαρύτητα εμπορικό μπλοκ καθ' όλη τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, παρόλο που το μερίδιό της το 2018 ήταν μικρότερο κατά 18% σε σχέση με αυτό του 2008 (Διάγραμμα 16). Η μεγαλύτερη πτώση του μεριδίου της ΕΕ καταγράφηκε την περίοδο 2008–2012, οπότε το μερίδιό της συρρικνώθηκε λόγω των υφεσιακών επιπτώσεων της χρηματοπιστωτικής κρίσης στα μερίδια των ευρωπαϊκών οικονομιών

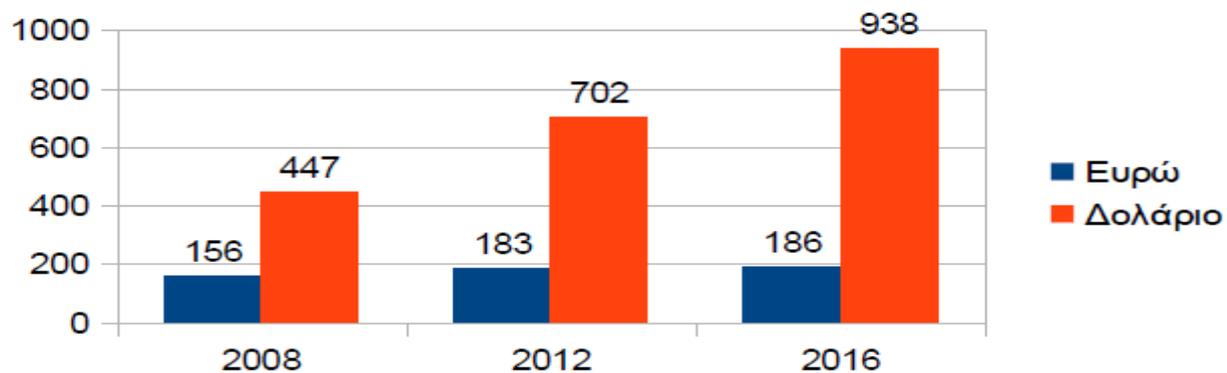
Διάγραμμα 18: Μέρη στις εξαγωγές αγαθών (%)

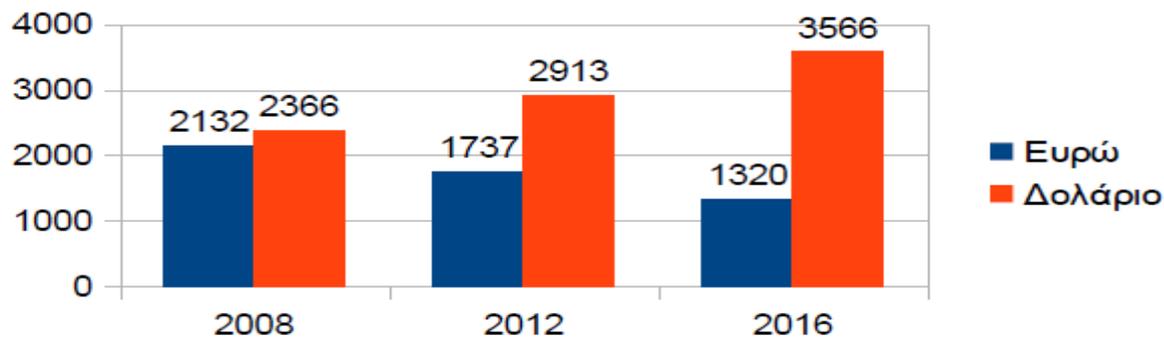
Διάγραμμα 19: Μέρη στις εξαγωγές υπηρεσιών (%)

Διάγραμμα 4: Μερίδια του ευρώ και του δολαρίου στα κρατικά ομόλογα (\$ δισ)

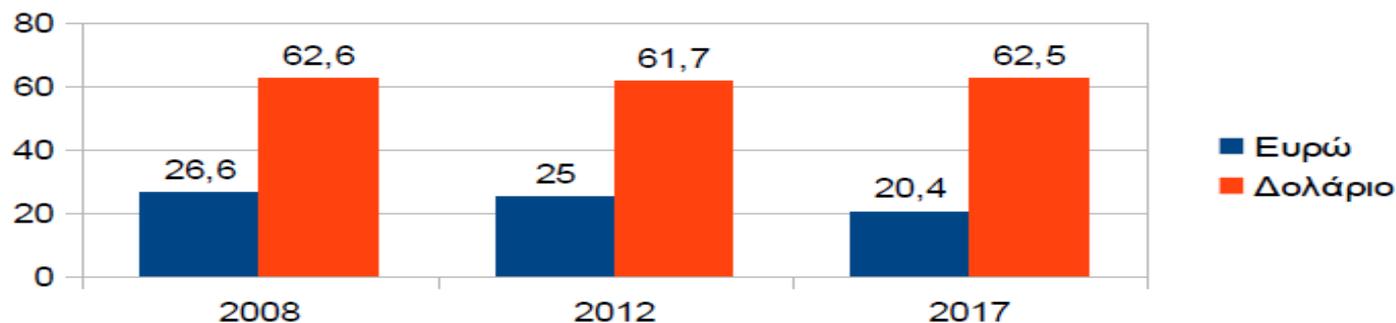

Διάγραμμα 5: Μερίδια ευρώ και δολαρίου στα τραπεζικά ομόλογα (\$ δισ)

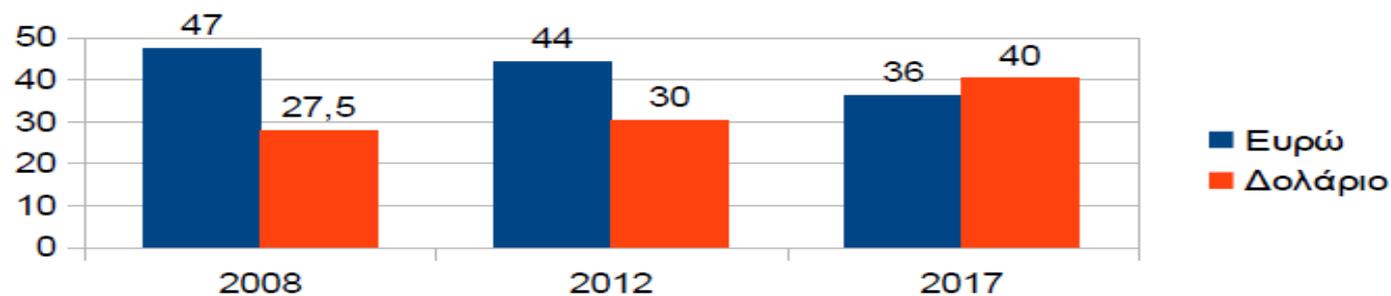
Πηγή: ECB, 2018

Διάγραμμα 6: Μερίδια ευρώ, δολαρίου στα συναλλαγματικά αποθέματα (%)

Πηγή: IMF, 2018

Διάγραμμα 11: Μερίδια ευρώ και δολαρίου στις παγκόσμιες πληρωμές (%)¹⁰⁸

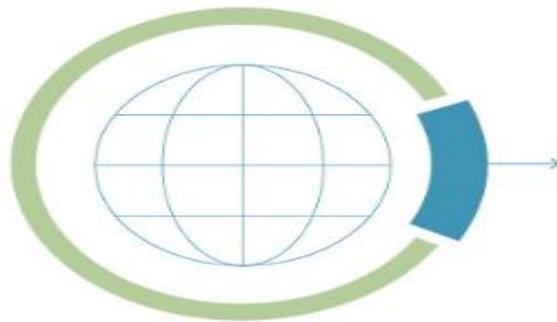

Πηγή: IMF, 2018

Τελευταία δεδομένα 2022

Ο ρόλος της ΕΕ στο παγκόσμιο εμπόριο

Παγκόσμιος ηγέτης στο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών

17 %

το μερίδιο της ΕΕ στο παγκόσμιο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών

Αξία το 2020

5,33 τρισ. €

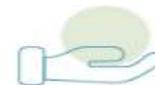

Αγαθά

3,65 τρισ. €

+26 %

σε 10 έτη

Υπηρεσίες

1,67 τρισ. €

+50 %

σε 10 έτη

Κορυφαίος εμπορικός εταίρος για 54 χώρες

2ος μεγαλύτερος εξαγωγέας

3ος μεγαλύτερος εισαγωγέας

αγαθών στον κόσμο
(παρά την απότομη πτώση εξαιτίας της πανδημίας COVID-19)

Μεγαλύτεροι εταίροι στο εξαγωγικό και το εισαγωγικό εμπόριο

Κύρια προϊόντα εξαγωγής

- Μηχανήματα και οχήματα
- Χημικά προϊόντα
- Λοιπά προϊόντα μεταποίησης

Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος επενδυτής...

31 %

των αποθεμάτων εξερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ) παγκοσμίως

...και ο δεύτερος μεγαλύτερος αποδέκτης ΑΞΕ στον κόσμο

25 %

των αποθεμάτων εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ) παγκοσμίως